ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

Factors Influencing the Success of Educational Administration under the New Distance Learning via Satellite Project (New DLTV) in Small Schools under the Uttaradit Primary Educational Service Area Office 1

สุมิตรา พ่วงคุ้ม[1] และ อ้อมธจิต แป้นศรี[2]
มหาวิทยาลัยนเรศวร[1,2]
Sumittra Phangkum[1] and Omthajit Pansri[2]
Naresuan University[1,2]
Corresponding Author, Email: Sumittrap66@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลในการบริหารจัดการ 2) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และ 4) ศึกษาตัวแปรที่ดีและสร้างสมการพยากรณ์ทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) จำนวน 95 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 298 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เครื่องที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

---

* ได้รับบทความ: 14 มีนาคม 2568; แก้ไขบทความ: 2 เมษายน 2568; ตอบรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2568
Received: 14 March 2025; Revised: 2 April 2025; Accepted: 30 June 2025 *pp.496-507*

2) ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณภาพผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ

3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันอยู่ระหว่าง 0.636 - 0.696 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R2) เท่ากับ 0.549 มีค่าอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 54.90 เขียนสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุด ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ตามลำดับ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ เท่ากับ $1.407 + 0.339X_{2} + 0.316X_{4}$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ $0.405Z_{X2} + 0.387Z_{X4}$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ; การบริหารจัดการโรงเรียน; การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV)

Abstract

The objective of this research was to achieve four aims: (1) to examine the factors influencing educational administration, (2) to assess the level of factors contributing to the success of educational administration, (3) to analyze the relationships among the influencing factors, and (4) to identify the key predictive variables and develop a predictive equation for the success of educational administration under the New Distance Learning via Satellite Project (New DLTV) in small schools under the Uttaradit Primary Educational Service Area Office 1.

Thus, in this research, the sample consisted of 95 small schools participating in the New Distance Learning via Satellite Project (New DLTV). A total of 298 participants, including school administrators and teachers, were selected through random sampling. The research instrument employed was a questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The results of the analysis revealed that:

1) The overall factors Influencing the success of Educational Administration were rated a great extent across all aspects, including personnel development, leadership,

administrative management, and information technology, respectively.

2) The overall level of success in of Educational Administration was also high, with a mean score of 4.30, encompassing teaching and learning management, student quality, and as well as administrative management.

3) The relationships between the factors influencing the success of the New Distance Learning via Satellite Project (New DLTV) Educational Administration showed Pearson's correlation coefficients ranging from 0.636 to 0.696, which were statistically significant at the .01 level.

4) The predictive dominance of the factors influencing the success of Educational Administration under the New Distance Learning via Satellite Project (New DLTV) in Small Schools revealed that a coefficient of determination (R^2) of 0.549, indicating a predictive dominance of 54.90%. The best-fit predictive equations were:

Unstandardized score: $1.407 + 0.339X_2 + 0.316X_4$

Standardized score: $0.405Z_{X2} + 0.387Z_{X4}$

Keywords: Factors Affecting Success; School Management; Distance Learning Television (New DLTV)

บทนำ

ระบบการศึกษาของไทยได้ถูกกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา 54 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 โดยต้องให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งมีการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ จึงนำมาสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) อย่างไรก็ตามระบบการศึกษาของไทยยังคงมีขีดจำกัดในการบริหารจัดการและการให้การศึกษาแก่บุคคลทุกระดับให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (เพชรไพลิน สอนทิพย์, 2563 : 1) สอดรับกับรายงานสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2566 (IMD 2023) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 30 (ปี 2022 อันดับ 33) จากจำนวน 64 ประเทศ ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความต้องการทักษะใหม่ที่สอดรับกับสถานการณ์โลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) ดังนั้น ภาคการศึกษาจึงจำเป็นต้องเร่งยกระดับศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นองค์กรที่จัดการศึกษาทางไกลเล็งเห็นถึงความสำคัญของโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา จัดตั้งขึ้นด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรที่ทรงมีพระราชปณิธานในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เป็นหนึ่งในโครงการในพระบรมราชูปถัมภ์ที่ช่วยพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น และครูสอนไม่ตรงวิชาเอก โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กและตั้งอยู่ในชนบทห่างไกลที่มีเป็นจำนวนมาก (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และ ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล, 2561) ซึ่งในปัจจุบันมีพัฒนาและต่อยอดการดำเนินงานให้บริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมทั้งด้านระบบดำเนินงานรูปแบบใหม่ โครงสร้างการบริหารงานภายในองค์กร และระบบออกอากาศการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) เพื่อให้รองรับกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก และเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มทุกช่วงวัย ได้แก่ การปรับผังปรับผังการออกอากาศครอบคลุมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เปลี่ยนระบบการออกอากาศเป็นระบบความคมชัดสูง High Definition (HD)ปรับปรุงอาคารสถานีฯ และห้องเรียนต้นทาง รวมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย เปลี่ยนกระบวนการผลิต (Production) จากการถ่ายทอดสดเป็นการบันทึกเทป และเพิ่มช่องทางการออกอากาศ (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์, 2567)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ดำเนินงานตามนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยส่งเสริมให้โรงเรียนขนาดเล็กพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและลดปัญหาขาดแคลนครู เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนดารเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากสถานศึกษามีบริบทและความพร้อมแตกต่างกันทำให้การจัดการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ จากผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ระดับขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565 มีจุดที่ควรพัฒนา 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราห์ 2) ด้านกระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่ การพัฒนาครู และ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1, 2566)

จากที่กล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริม และปรับปรุงการพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ให้มี

ประสิทธิภาพเหมาะสม ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

4. เพื่อศึกษาตัวแปรที่ดีและสร้างสมการพยากรณ์ทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการเรียนการสอนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) จำนวน 95 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

- ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 56 คน ได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนร้อยละ 100 ของประชากร

- ครูผู้สอน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากโรงเรียนใน 5 อำเภอ แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลากตามสัดส่วนที่คำนวณได้ในแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างครูจำนวน 242 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทั้งสิ้น 298 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเชิงสำรวจความคิดเห็น เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยแบ่ง

ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เช่นเดียวกัน

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีตัวแปรดังนี้

ตัวแปรพยากรณ์ (Predictor Variables) ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ 4 ด้าน คือ 1. ภาวะผู้นำ 2. การบริหารจัดการ 3. การพัฒนาบุคลากร 4. เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวแปรเกณฑ์ (Criterion Variables) ได้แก่ ความสำเร็จในการบริหารจัดการ 3 ด้าน คือ 1. ความสำเร็จด้านคุณภาพผู้เรียน 2. ความสำเร็จด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ความสำเร็จด้านการบริหารจัดการโดยรวม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

- ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถาม และคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

- นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ผลการวิเคราะห์พบว่าเครื่องมือมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง ได้แก่ ภาวะผู้นำ = 0.908, การบริหารจัดการ = 0.932, การพัฒนาบุคลากร = 0.901 และ เทคโนโลยีสารสนเทศ = 0.861

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามในรูปแบบ Google Forms แนบไปพร้อมหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล ผลการเก็บข้อมูลได้รับแบบสอบถามคืนครบทั้ง 298 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

- วิเคราะห์การพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์เชิงเส้นที่เหมาะสมที่สุด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV)ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ 1 (X) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกปัจจัย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ผลการศึกษาระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ 1 (Y) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุรภาพผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ 1 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ (X1, X2, X3, X4) กับตัวแปรเกณฑ์ (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันอยู่ระหว่าง 0.636 - 0.696 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (rxy = 0.696) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (rxy = 0.691) ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร (rxy = 0.667) และ ข้อที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (rxy = 0.636) อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ 1 ตัวแปรพยากรณ์ X2 และ X4 สามารถร่วมกัน อธิบายตัวแปรเกณฑ์ (Y) ความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนทางไกลผ่าน

ดาวเทียม (New DLTV) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยรวมแล้วมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R2 เท่ากับ 0.549) มีค่าอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 54.90 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.321 ซึ่งเป็นรูปแบบที่สามารถอธิบายตัวแปรเกณฑ์ (Y) การบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้มากที่สุด สามารถนำผลการวิเคราะห์มาเขียนสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ตามลำดับ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ $\hat{Y} = 1.407 + 0.339X_2 + 0.316X_4$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $Z_Y = 0.405Z_{X2} + 0.387Z_{X4}$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการ DLTV

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร ภาวะผู้นำ การบริหารจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนขนาดเล็กให้สามารถดำเนินงานภายใต้โครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะและศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา มีการจัดสรรงบประมาณ ส่งเสริมการอบรมพัฒนา และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุภาวดี (2562) ที่ระบุว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นกลไกสำคัญในการสร้างคุณภาพองค์กรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน

ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ใช้เหตุผลในการตัดสินใจและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคลากร ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจและความร่วมมือในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ Bass (1990) ที่มุ่งเน้นการสร้างแรงบันดาลใจและการนำองค์กรสู่ความสำเร็จด้วยวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน

ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารดำเนินงานโดยใช้การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุมตามหลักการบริหารอย่างมีระบบ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) อันเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน รวมถึงจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อใช้ในการวางแผน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ UNESCO

(2015) ที่ระบุว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการ New DLTV

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานภายใต้โครงการ DLTV ของโรงเรียนขนาดเล็กสามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ทั้งในระดับสถานศึกษาและการทดสอบระดับชาติ (O-NET, NT) สอดคล้องกับ คู่มือแนวทางการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมฯ, 2561) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้สามารถเข้าถึงคุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงกับความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยเฉพาะ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีอิทธิพลสูงสุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม จะช่วยยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ พรสวรรค์ สุขพรหม (2561) ที่พบว่าปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสถานศึกษาที่มีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

4. สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการ DLTV ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจการพยากรณ์รวมร้อยละ 54.90 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งสองปัจจัยเป็นองค์ประกอบหลักในการขับเคลื่อนโรงเรียนขนาดเล็กให้ประสบความสำเร็จ

ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารมีการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ จัดโครงสร้างงานอย่างเป็นระบบและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานของ ดิเรก ภาโสม (2561) ที่ชี้ว่าผู้บริหารต้องมีบทบาทผู้นำที่ชัดเจน มีวิสัยทัศน์ และสามารถประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษาทางไกลประสบความสำเร็จ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการเรียนการสอน ผู้บริหารที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมจะสามารถควบคุมระบบข้อมูล วางแผน ติดตามและประเมินผลได้อย่างแม่นยำ อีกทั้งยังช่วยให้ครูและบุคลากรสามารถเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับงานของ พรสวรรค์ สุขพรหม (2564) ที่ระบุว่าปัจจัยเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผล

ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนการพัฒนาตนเองของบุคลากรผ่านโอกาสในการเรียนรู้และการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรในโรงเรียน โดยจัดสรรงบประมาณในการเข้าร่วมการอบรม สัมมนา หรือกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพต่าง ๆ รวมถึงส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในองค์กรผ่านกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อีกทั้งควรเป็นแบบอย่างในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากร

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารส่งเสริมขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้บุคลากรรู้สึกมีแรงจูงใจและกำลังใจในการทำงานมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรโดยตรง ชื่นชม การรับฟังความคิดเห็น รวมถึงให้โอกาสในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะช่วยให้บุคลากรรู้สึกมีคุณค่าและพร้อมที่จะพัฒนางานของตนเองอย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ต่องานบริหารงาน 4 ฝ่าย ตามขนาดของโรงเรียน

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) อื่นๆ

องค์ความรู้ใหม่

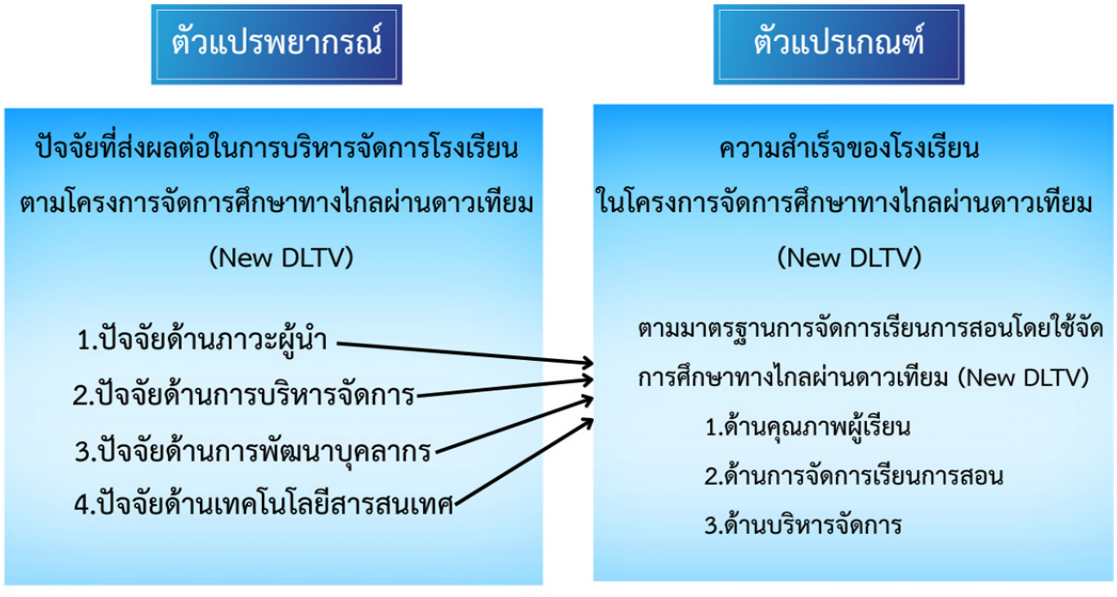
การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (New DLTV) ของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการมี 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร ภาวะผู้นำ การบริหารจัดการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

และบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร การสร้างแรงจูงใจ การวางแผนใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารและจัดการเรียนการสอนได้อย่างทั่วถึง

ผลการวิจัยยังพบว่า ระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการ New DLTV ของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามเกณฑ์ ทั้งในระดับภายในและระดับชาติ แสดงถึงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่สามารถยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จริง

นอกจากนี้ พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับความสำเร็จของโรงเรียน รองลงมาคือ เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาบุคลากร และภาวะผู้นำ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นว่า ความสำเร็จของโรงเรียนเกิดจากการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ การวางแผนและประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

โดยสรุป การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในโครงการ New DLTV จะประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน ต้องอาศัย การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ การพัฒนาเทคโนโลยีและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหารสถานศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

จริยา ทองหอม. (2563). ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV). บางเบา ธีม. ขับเคลื่อนโดย Blogger. https://tonghom2009.blogspot.com/2020/12/dltv.html

ดิเรก ภาโสม. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พรสวรรค์ สุขพรหม. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์. (2567). ประวัติความเป็นมา. https://dltv.ac.th/about-us

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. (2561). แนวทางการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้ได้มาตรฐาน. https://www.utdone.net/data%20utd1/new%20dltv25612018.pdf

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566–2570) ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. https://www.utdone.net/

สมเกียรติ สรรคพงษ์. (2561). การจัดการศึกษาด้วยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กับการยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.